

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการจัดการวิสาหกิจชุมชน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนของประเทศไทย

ณัฐนันท์ หลักคำ¹ นรพล จินันท์เดช² บุญมา ชัยเสถียรทรัพย์³

บทคัดย่อ

บทความวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษากระบวนการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ประสบผลสำเร็จ และ (2) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับรองคุณภาพ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มวิสาหกิจชุมชน จำนวน 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มที่ประสบผลสำเร็จ จำนวน 48 กลุ่ม และกลุ่มที่ได้รับรองคุณภาพตัวอย่าง จำนวน 432 กลุ่ม และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มที่ประสบผลสำเร็จ สนับสนุนโดยภาครัฐ สมาชิกเฉลี่ย จำนวน 65 คน ระยะเวลาเฉลี่ย จำนวน 9 ปี ทุนเรือนหุ้นเฉลี่ย จำนวน 103,951.82 บาท มีโครงสร้างตามหน้าที่ จริงใจ สามัคคี ซื่อสัตย์ โปร่งใส เลือกผู้นำมติที่ประชุม ปันผลตามหุ้นร้อยละ 5-30 ประชุม 1-2 ครั้ง/ปี ทุนที่เป็นตัวเงิน และไม่ใช่ตัวเงิน ผลิตตามลูกค้าสั่ง ปลอดภัย ปลอดภัย และกลุ่มที่รับรองคุณภาพ พบว่า การสนับสนุนจากภาครัฐ การฝึกอบรม และประสิทธิภาพการจัดการทุนมีอิทธิพลในเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการจัดการการผลิต สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่า p -value เท่ากับ 0.094 โดยตัวแปรโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิภาพในการผลิตได้ร้อยละ 59.00

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพการจัดการ; วิสาหกิจชุมชน; ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน; การจัดการกลุ่ม

ประเภทบทความ: บทความวิจัย

การอ้างอิง:

ณัฐนันท์ หลักคำ, นรพล จินันท์เดช และบุญมา ชัยเสถียรทรัพย์. (2566). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการจัดการวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนของประเทศไทย. *วารสารดุสิตบัณฑิตทางสังคมศาสตร์*, 13(3), 698-713.

¹ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
2086 ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร 10240, ประเทศไทย

ผู้รับผิดชอบบทความ อีเมล: natanun2502@gmail.com

^{2,3} คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Factors Influencing the Efficiency of Community Enterprise Management in the Upper Northeastern Region of Thailand

Nuttanun Lagkum¹ Norapol Chinuntdej² Boonma Chaisatiensap³

Abstract

This research article aims to study (1) the process of managing successful community enterprise groups and (2) the factors that influence the efficiency of managing community enterprise groups that have received quality certification. It is survey research. Using questionnaires to collect data. There were 2 sample groups of community enterprises: 48 groups that were successful and 432 groups that received quality certification. Statistics used in data analysis included percentages, means, and standard deviations. and structural equation model analysis.

Findings are as follows: That the successful group supported by the government, 65 members on 9 years average with share capital stock average at 103,951.82 baht, structured according to duties, sincere, unity, honest, transparency, also leader from election, stock dividend at 5-30%, meeting 1-2 times/year, with money valuable and non-valuable cost. Production according to customer orders, non-toxic, clean, safe home stay. Quality assurance group, Government support, training and efficiency of Capital management, it has a positive influence on production management efficiency, consistent with empirical data Statistically significant at the .05 level with a p -value of 0.094. The variables in the model can explain 59.00 percent of the variance in production efficiency.

Keywords: Management Efficiency; Community Enterprise; The Upper Northeastern Region; Group Management

Type of Article: Research Article

Cite this article as:

Lagkum, N., Chinuntdej, N., & Chaisatiensap, B. (2023). Factors influencing the efficiency of community enterprise management in the upper northeastern region of Thailand. *Ph.D. in Social Sciences Journal*, 13(3), 698-713.

¹ Doctor of Philosophy Program in Business Administration, Ramkhamhaeng University
2086 Ramkhamhaeng Road, Haumark, Bangkok, Bangkok 10240, Thailand
Corresponding Author Email: natanun2502@gmail.com

^{2,3} Faculty of Business Administration, Ramkhamhaeng University

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วิสาหกิจชุมชน ตามแนวคิดของรัฐบาลและนักพัฒนา คือ กิจกรรมที่ชุมชนเป็นเจ้าของกิจกรรมการผลิตสินค้าและบริการ สร้างรายได้เสริมให้ครอบครัวในชุมชน มีทุนทางสังคม คือความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น วิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี ทรัพยากรชุมชนและการจัดการสมัยใหม่ การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเรียนรู้ ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมภาษาอังกฤษเรียกว่า “Small and Micro Community Enterprise: SMCE” ร่วมกันประกอบการไม่ว่าจะเป็นนิติบุคคลหรือไม่เป็นนิติบุคคล จัดการทุนอย่างสร้างสรรค์ (Office of the Secretary of the Community Enterprise Promotion Committee, 2005)

ความสำคัญของวิสาหกิจชุมชนตามนโยบายในปี พ.ศ. 2544 รัฐบาลสนับสนุนโครงการสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (One Tambon One Product-OTOP) คือ (1) สร้างงานเพิ่มรายได้ (2) สร้างความเข้มแข็ง (3) การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น (4) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และ (5) ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ พัฒนาการใช้วัตถุดิบและช่องทางการตลาด ที่ต่างจากสินค้าหนึ่งหมู่บ้านหนึ่งผลิตภัณฑ์ (One Village One Product-OVOP) ในหมู่บ้านโอยามาประเทศญี่ปุ่นมีปรัชญาการพัฒนา คือ (1) คิดระดับโลก ผลิตรดับท้องถิ่นสู่สากล คงไว้ซึ่งรส กลิ่น และ สี ถึงรสนิยมผู้บริโภคทั่วโลก (2) อิสระพึ่งพาตนเอง คิดอย่างสร้างสรรค์กิจกรรมของชุมชนเอง และ (3) พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ขับเคลื่อนสู่ OVOP (Teerakul, Wiboonpong, & Sriboonchit, 2014) ในขณะที่ ประสิทธิภาพการจัดการ คือ (1) โครงสร้างตำแหน่งหน้าที่ (2) วางระบบงานชัดเจน (3) ประยุกต์แผนงานเข้ากับเทคโนโลยีสารสนเทศ (4) การสร้างงานเป็นทีม (5) ดำเนินการหลากหลาย และ (6) มีความยืดหยุ่น (Drucker, 2019) นอกจากนี้ การสนับสนุนจากภาครัฐ คือ (1) สำนักงานเกษตรพัฒนาการผลิต และ (2) ส่งเสริมที่นาแปลงใหญ่ แปรรูปผลผลิตเกษตร

และพัฒนาบรรจภัณฑ์ (Department of Agricultural Extension, Community Enterprise Promotion Division, 2021) และการฝึกอบรม การให้ความรู้ตามวัตถุประสงค์ มีกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ให้เกิดทักษะ และความเชี่ยวชาญ (Sudprasert, n.d.) นอกจากนั้น ประสิทธิภาพการจัดการทุน เป็นนโยบายหลักของกรมพัฒนาชุมชน มีทุนที่เป็นเงินตรา และทุนที่ไม่เป็นตัวเงิน มีทุนมนุษย์ ทุนทางสังคม ทุนทางกายภาพ และทุนธรรมชาติ (Community Organization Development Institute, 2016) ประสิทธิภาพการจัดการการผลิต โดยผลิตสินค้าตามความต้องการของลูกค้า ส่งมอบตรงเวลา ตัดสินจากผลตอบแทน และความสำเร็จวัดจากชิ้นงาน (Marketing Working Thailand, 2020) นอกจากนี้ ประสิทธิภาพการจัดการการตลาด เป็นกลยุทธ์ทางการตลาดสู่เป้าหมายการเพิ่มค่าใช้จ่ายให้บรรลุผลในเชิงบวกที่เกี่ยวข้องกับ ROI ทางการตลาด และผลตอบแทนการลงทุนทางการตลาด (ROM) ขับเคลื่อนมูลค่าตราสินค้าในการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค (NocNoc-An Online Marketplace for Materials and Home Furnishings, Complete Installation, 2021)

ปัญหาของวิสาหกิจชุมชนของไทยยังไม่สอดคล้องกับปรัชญาสินค้า OVOP ประเทศญี่ปุ่น คือ สินค้า OTOP ความคิดในการพัฒนาสินค้าออกสู่สากลน้อย และมูลค่าภูมิปัญญาท้องถิ่น (Red Cyber Club, 2009) จากความสำคัญและปัญหาเบื้องต้นผู้วิจัยจึงศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการจัดการวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนของประเทศไทย เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายและความมั่นคงต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ประสบผลสำเร็จ
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการรับรองคุณภาพและประสบความสำเร็จ

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่ การจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน กระบวนการจัดการ ผลผลิต ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการ ได้แก่ การสนับสนุนจากภาครัฐ การเรียนรู้และพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อความยั่งยืน การฝึกอบรม และประสิทธิภาพการจัดการทุน

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ประสบผลสำเร็จ ตัวอย่างจำนวน 48 กลุ่ม และกลุ่มที่รับรองคุณภาพ ตัวอย่าง จำนวน 432 กลุ่ม

ขอบเขตด้านพื้นที่ในการศึกษา ได้แก่ ภาพลัทธิชนบท นครพนม บึงกาฬ มุกดาหาร มหาสารคาม ร้อยเอ็ด สกลนคร หนองคาย หนองบัวลำภู อุดรธานี และ เลย

ขอบเขตด้านระยะเวลา ในการศึกษาครั้งนี้ จากเดือนมกราคม พ.ศ. 2556 ถึงเดือนมกราคม พ.ศ. 2564

ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

1. กลุ่มวิสาหกิจชุมชน สามารถนำองค์ความรู้เกี่ยวกับนโยบายของกระบวนการจัดการกลุ่ม จากการสนับสนุนจากภาครัฐ ไปถ่ายทอดให้กับกลุ่มเครือข่ายในด้านการจัดการกลุ่ม การจัดการทุน การจัดการผลผลิตสินค้า และการจัดการตลาด
2. กลุ่มวิสาหกิจชุมชน สามารถนำองค์ความรู้เกี่ยวกับอิทธิพลของปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเพื่อเผยแพร่ให้กับกลุ่มเครือข่าย
3. กลุ่มวิสาหกิจชุมชน สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้

จากกลุ่มที่ประสบผลสำเร็จทางด้านการจัดการกลุ่ม การจัดการทุน การจัดการผลผลิตสินค้า และการจัดการตลาด ไปถ่ายทอดให้กับกลุ่มเครือข่ายเห็นตัวอย่างในการจัดการที่ประสบผลสำเร็จ และเปลี่ยนแปลงการดำเนินธุรกิจเป็นแนวทางเบื้องต้น

4. กลุ่มวิสาหกิจชุมชน สามารถนำวิธีการจัดการไปแก้ปัญหาในกลุ่มเครือข่าย ด้านการลดต้นทุน การพัฒนาการผลิตสินค้าและวิธีการขยายตลาดได้

5. กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ได้แนวทางในการกำหนดนโยบาย และแผนกลยุทธ์ของหน่วยภาครัฐบาลในด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และส่งเสริมทางการตลาดของวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนของประเทศไทย

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน เป็นกลุ่มคนที่ผลิตสินค้าและบริการ ส่งเสริมภูมิปัญญา มีรายได้ในการดำรงชีวิต สร้างทุนสังคมอยู่ร่วมกันใช้วัตถุดิบท้องถิ่น ผสมภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาสากล บูรณาการเรียนรู้ พัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียง (Department of Agricultural Extension, Community Enterprise Promotion Division, 2021) ทฤษฎีการบริหาร เป็นการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน มีคำตอบแทน การจูงใจโดยการให้รางวัล มีความสามัคคี การวางแผน การจัดองค์การ การบังคับบัญชา การประสานงาน และการควบคุม (Kaewchamnong, 2009, pp. 55-58) ในขณะที่ทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิภาพ (efficiency theory) เป็นการจัดการโดยหวังกำไรสูงสุด ซึ่งวัดจากผลการปฏิบัติงาน ความพึงพอใจวัดจากต้นทุนการผลิตแก้ไขจุดเด่นโดยการเพิ่มผลผลิต (concern of productivity) มีกลยุทธ์ในการลดค่าใช้จ่ายการผลิตและบริการ (Kunthonbutr, 2013, pp. 55-56) แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพการจัดการ เป็นการดำเนินธุรกิจให้สำเร็จ ใช้ปัจจัยการผลิต

4 M's ในการเพิ่มกระบวนการผลิตและต้นทุนการผลิต (Mahaphasuthanon, 2011, pp. 43-49) แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลในองค์การ เป็นการจัดการพนักงาน การวางแผน การจัดการทรัพยากร และการควบคุม (Kaewchamnong, 2009, pp 14-16) แนวคิดเกี่ยวกับการสนับสนุนจากภาครัฐ เป็นการพัฒนากลุ่มระดับปฐมภูมิ ผู้ผู้ประกอบการกิจกรรมวงจร ให้ความรู้ในการลงทุน การบริหารทรัพยากรมนุษย์ การแก้ปัญหา และการฝึกอบรม (Electronic Transactions Development Agency, 2021) แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการกลุ่ม เป็นการรักษาความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก ให้มีความจริงใจ ซื่อสัตย์ เข้าใจบทบาทการเข้าร่วมและถอนตัวในกิจกรรม (Rattanapiboon, n.d.) แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการทุน เป็นการสร้างเศรษฐกิจทรัพยากรทางการเงิน ทุนที่ไม่ใช่เงิน ทรัพยากรเกิดจากภูมิปัญญา ทุนมนุษย์ ทุนทางกายภาพ ทุนธรรมชาติ (Wikipedia, 2009) และต้นทุนการผลิต ต้นทุนคงที่ และต้นทุนผันแปร (Boonchorm, 2018, p. 22) แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการการผลิต เป็นการออกแบบการผลิตสินค้าหรือบริการใหม่ มีขั้นตอนการออกแบบผลิตภัณฑ์ การรับรู้ในตัวสินค้า และบริการหลังการขาย (Apiprachayasakul, 2014, pp. 32-37) แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการการตลาด เป็นช่องทางการตลาดที่ส่งผลกระทบในการขึ้นค่าใช้จ่ายในจำหน่าย การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ เทคโนโลยีการขนส่ง ความกดดันในการจัดจำหน่าย และกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจวงจรที่ยั่งยืน (Srimahaprom, n.d.) แนวคิดเกี่ยวกับรายได้และกำไร เป็นรายได้การดำเนินงาน คือ เงินเดือน ดอกเบี้ย กำไรจากการขายสินค้าและรายได้อื่น (Kanchanapibul, 2019, p.181; Sukmanee, 2018, pp. 109-111) ทฤษฎีการเรียนรู้ เป็นการที่บุคคลรู้จัก การอ่าน การเขียน การใช้เทคโนโลยี การเรียนรู้และประสบการณ์ คือ การฝึกทักษะ การจัดช่วง บูรณาการประสบการณ์เป็นแบบแผนปฏิสัมพันธ์ (Theppawan,

2012, pp. 93-94) แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ เป็นการแสวงหาแนวความคิด ความต้องการจากลูกค้า ตัวแทนของร้านค้าเป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดแนวคิดเกี่ยวกับการฝึกอบรม เป็นการเรียนรู้ ทักษะ ทักษะคติ ของหน่วยงาน โดยการสัมภาษณ์ การสำรวจ สังเกต และนำมากำหนดหลักสูตร (Maharatsakul, 2008, pp. 146-154)

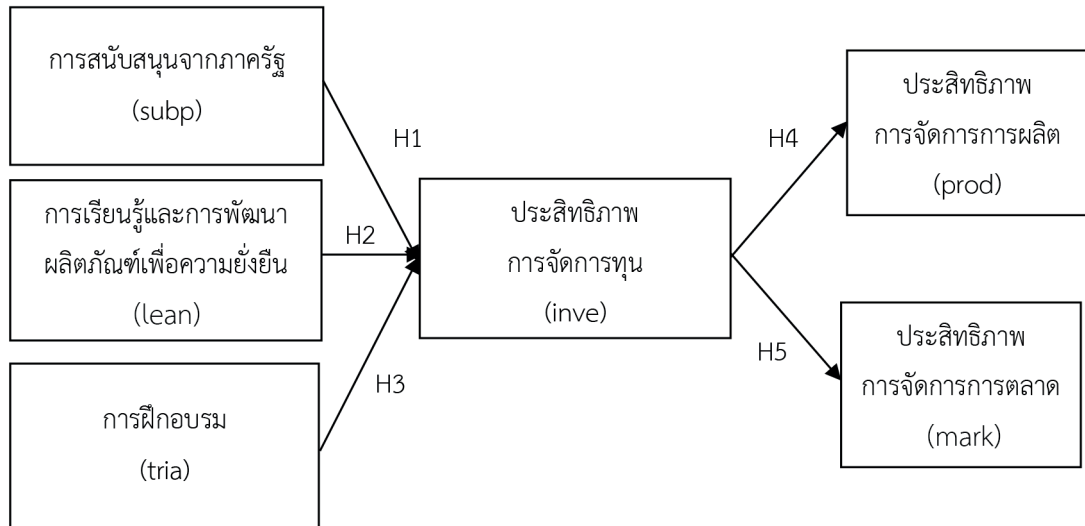
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากการศึกษาพบความสัมพันธ์ของตัวแปรในเบื้องต้นจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ Punroob, Duangjai, and Kanthiya (2021) พบว่า ความได้เปรียบทางการแข่งขัน ความพอดีระหว่างแบบจำลองที่สร้างขึ้นและข้อมูลเชิงประจักษ์แสดงให้เห็นว่ามีความเหมาะสม ค่า χ^2 เท่ากับ 28.409 df เท่ากับ 26 Chi-square/ df เท่ากับ 1.093 p -value เท่ากับ 0.339 GFI เท่ากับ 0.987 AGFI เท่ากับ 0.968 CFI เท่ากับ 1.00 NFI เท่ากับ 0.996 และ RMSEA เท่ากับ 0.015 ปัจจัยที่มีผลทางตรง ทางอ้อม และผลรวมสูงสุดต่อการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน เช่นเดียวกันกับผลการศึกษาของ Lagkum (2020) พบว่า เพศหญิง อายุ 46-55 ปี จบชั้นประถมศึกษา อาชีพ ทำนา-ทำไร่ รายได้เฉลี่ย/ปี จำนวน 90,000-300,000 บาท มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เหมาะสม การเรียนรู้และการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อความยั่งยืนต่อประสิทธิภาพในการจัดการทุน (χ^2 เท่ากับ 161.033 และ p -value เท่ากับ 0.056) มีการปฏิสัมพันธ์ กับการฝึกอบรม ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดการตลาด (χ^2 เท่ากับ 864.53 และ p -value เท่ากับ 0.000) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคล้ายคลึงกับผลงานของ Chiarakul (2014) พบว่า ปัญหาโดยรวมของทุกผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับการสร้างเครือข่ายธุรกิจด้านการจัดจัดการการตลาด การผลิต การเงินและแหล่งเงินทุน การรวมตัวของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เทคโนโลยี การสนับสนุนจากภาครัฐ และมีการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบการ OTOP โดยการ

บูรณาการ เพื่อพัฒนาสินค้าอย่างต่อเนื่อง เริ่มจากการสร้างแรงบันดาลใจด้วยความมุ่งมั่นของผู้ประกอบการ มีการสร้างเครือข่าย เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกลุ่มทางด้านการจัดการโดยมีการพัฒนาฝีมือแรงงาน ทักษะด้านภาษาและความรู้เกี่ยวกับอาเซียน ด้านการตลาด งานวิจัยของ Surangsirat, Krimjai, Deesukanan, and Kositkanin (2021) พบว่า ดัชนีทั้งหมดผ่านมาตรฐาน คือ p -value เท่ากับ 0.295 CFI เท่ากับ 0.995 GFI เท่ากับ 0.976 AGFI เท่ากับ 0.958 RMSEA เท่ากับ 0.019 และ RMR เท่ากับ 0.022 ซึ่งผลการวิเคราะห์สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ การวิเคราะห์เส้นทาง พบว่า ปัจจัยบทบาทภาครัฐที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อความได้เปรียบในการแข่งขันมากที่สุด มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 การศึกษาของ Pitaksarn (2013) พบว่า ภาวะผู้นำวิสาหกิจชุมชน การมีส่วนร่วมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน และความสำเร็จของการนำนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนไปปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ข้อเสนอแนะ ควรกำหนดนโยบายส่งเสริม ความเข้มแข็งให้แก่วิสาหกิจชุมชน สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้นำและสมาชิกวิสาหกิจ ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน และควรสนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องและชุมชน มีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล สำหรับการศึกษาของ Barretta and Busco (2011) พบว่า ภาครัฐประเมินประเทศมีปัญหา เช่น ความร่วมมือระหว่างองค์กรและนวัตกรรมการบริหารจัดการมีความก้าวหน้าอยู่ในระดับแนวหน้าของการปฏิบัติการวิจัย โดยเฉพาะในหลายประเทศได้มีการจัดหน่วยงานภาครัฐของเครือข่ายให้เป็นทางการมากขึ้นหรือน้อยลง ให้เป็นรูปแบบผสมผสานกันระหว่างองค์กร ซึ่งมีการกำกับดูแลและควบคุมตามข้อตกลงเพื่อไม่แสวงหากำไรอยู่บนหลักฐานเชิงประจักษ์ ซึ่งได้ศึกษาลำดับกับ Cankar, Seljak, and Petkovšek (2014) พบว่า ความร่วมมือข้ามพรมแดนจะกลายเป็นปัจจัยที่สำคัญมากขึ้น

ในการสร้างสภาพแวดล้อมทางธุรกิจในการกระตุ้นจุดประสงค์ ของบทความนี้ คือ การแนะนำวิธีการบรรยาย และการวิเคราะห์พื้นฐานของผลการวิจัยระหว่างประเทศเชิงประจักษ์ มีทักษะในการใช้ภาษาสำคัญในอนาคต และ Oricha and Olarinoye (2012) พบว่า นโยบายของรัฐบาล เศรษฐกิจ ธรรมชาติ สังคม หรือชุมชนประสิทธิ ภาพในการจัดการพลังงานทักษะของบุคลากร เทคโนโลยีความปลอดภัย ที่เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลตรงและทางอ้อมของประสิทธิภาพแหล่งจ่ายไฟ งานวิจัยของ Bouma, Bulte, and Van Soest (2008) พบว่า ทุนทางสังคม เป็นหนึ่งในปัจจัยหลักของชุมชนที่ประสบผลสำเร็จในการจัดการทรัพยากร คือ (1) จำนวนเงินมีความสัมพันธ์กับสังคมและวัฒนธรรมลักษณะชุมชน (2) วิธีการจัดการทุนทางสังคมมีผลต่อการจัดการทรัพยากรของชุมชน (3) การทดลองมีการทำงานในฟาร์มจริง ผลการศึกษาเป็นแบบเชิงลึก (bridging) ทดลองในห้องปฏิบัติการ เช่นเดียวกันกับ Romano and Vinelli (2001) พบว่า การจัดการห่วงโซ่อุปทานเกี่ยวข้องกับกิจกรรมการดำเนินงานตามแผนงานที่กำหนด และกระบวนการจัดการคุณภาพ ซึ่งพบความเข้าใจคุณภาพในการจัดการของมุมมองห่วงโซ่อุปทานโดยใช้ลำดับขั้นตอนเชิงกลยุทธ์ในการดำเนินการสำหรับบริษัทบุคคล และเครือข่ายผู้ผลิตทั้งหมดคือ สิ่งทอของอิตาลี และบริษัทเครื่องนุ่งห่มมีความสำคัญ ที่เกี่ยวข้องกับห่วงโซ่อุปทาน บริษัทมาร์โทได้การจัดการ ระบบเครือข่ายอุปทานถูกจัดการโดยบริษัทต่างประเทศ ของผู้บริโภคลำดับสุดท้าย

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปความสัมพันธ์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการจัดการวิสาหกิจชุมชนได้ นำมาซึ่งการกำหนดกรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย ดังแสดงในภาพ 1

กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย

สมมุติฐานของการวิจัย

สมมุติฐานที่ 1 (H1): การสนับสนุนจากภาครัฐส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการทุน

สมมุติฐานที่ 2 (H2): การเรียนรู้และการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อความยั่งยืนส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการทุน

สมมุติฐานที่ 3 (H3): การฝึกอบรมส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการทุน

สมมุติฐานที่ 4 (H4): ประสิทธิภาพการจัดการทุนส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการการผลิต

สมมุติฐานที่ 5 (H5): ประสิทธิภาพการจัดการทุนส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการการตลาด

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยนักวิจัย โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) กลุ่มวิสาหกิจชุมชน จำนวน 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ประสบ

ผลสำเร็จ จำนวน 48 กลุ่ม และกลุ่มที่ได้รับรองคุณภาพ จำนวน 432 กลุ่ม สำหรับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ประสบผลสำเร็จ โดยวิธีเลือกตัวอย่างแบบหลายชั้น (multiple stratified random sampling) ซึ่งคัดเลือกตัวแทนวิสาหกิจชุมชน เลือกตัวอย่างแบบเท่ากันจากทุกชั้นภูมิ (equal proportional allocation)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการจดทะเบียนใน 12 จังหวัด ได้แก่ กาฬสินธุ์ ขอนแก่น นครพนม บึงกาฬ มุกดาหาร มหาสารคาม ร้อยเอ็ด สกลนคร หนองคาย หนองบัวลำภู อุดรธานี และเลย ซึ่งมีจำนวนประชากรรวม 19,571 กลุ่ม จาก 2 ลักษณะ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ (1) กลุ่มที่ประสบผลสำเร็จ ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกตัวอย่างจำนวน 12 จังหวัด เลือกอำเภอตัวอย่าง จังหวัดละ 2 อำเภอ เลือกตำบลตัวอย่างละ 2 ตำบล โดย จะได้ขนาดของตัวอย่าง คือ $12 \times 2 \times 2$ เท่ากับ 48 ตัวอย่าง ของ (Waiwanitkul & Udomsri, 2011, p. 128) และ (2) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับรองคุณภาพ โดยการหาขนาดของกลุ่ม

ตัวอย่างควรมีจำนวนไม่น้อยกว่า 10 เท่า ของตัวแปรสังเกต (Nunnally, 1978) ในการวิจัยนี้มีตัวแปรสังเกตได้ก่อนการวิเคราะห์โมเดล จำนวน 42 ตัวแปร ฉะนั้นกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำ เท่ากับ 420 ตัวอย่าง ซึ่งควรมีจำนวนตัวอย่างอย่างน้อย 100 ตัวอย่าง ขึ้นไป (Hair, Sarstedt, Pieper, & Ringle, 2012, p. 323) ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่าง โดยเลือกเท่ากันทุกๆ ตำบล ในแต่ละอำเภอ แต่ละจังหวัด ตามหลักและวิธีการสุ่มตัวอย่างโดยผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร กรรมการ และสมาชิก กลุ่มละ 1 คน ได้กลุ่มตัวอย่างเท่ากันจากแต่ละชั้นภูมิ (equal proportional allocation) แบ่งออกเป็นแบบหลายชั้น (multiple stratified random sampling) จำนวน 12 จังหวัด เลือกจังหวัดละ 6 อำเภอ อำเภอละ 6 ตำบล/คน/กลุ่ม ขนาดตัวอย่าง จากผลคูณ $12 \times 6 \times 6$ เท่ากับ 432 ตัวอย่าง (Waiwanitkul & Udomsri, 2011, p. 128)

ขั้นตอนในการวิจัย (1) การสำรวจ (survey) ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) โดยการสัมภาษณ์ และ (2) ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ศึกษาเอกสาร วารสาร ตำรา และข้อมูลในอินเทอร์เน็ต (internet) นอกจากนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การวิจัยที่ใช้สถิติเชิงพรรณนา คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (open-ended questionnaires and In-depth interview) การวิจัยที่ใช้สถิติเชิงอนุมาน คือ แบบสอบถามแบบปลายปิด (close-ended questionnaires) และแบบปลายเปิด (open-ended questionnaires) ในขณะที่ การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ คือ (1) ศึกษาการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิด (2) จัดทำแบบสอบถามเป็น 2 ตอน จากสมมุติฐานของการวิจัย (3) นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ด้วยค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-objective Congruence--IOC) เลือกข้อคำถาม ค่าตั้งแต่ .50 ขึ้นไป และ

ตัดข้อคำถามที่ต่ำกว่า .50 ออก และทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability Coefficients) โดยการทดลอง (try-out) แบบสอบถามกับสมาชิกที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายจำนวน 30 คน โดยรวมมีค่า Alpha เท่ากับ 0.90 ตามวิธีของ Cronbach ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นที่สูงกว่า 0.75 ซึ่งผู้วิจัยใช้เครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล ที่มีมาตราวัดระดับ 5 (rating scale) ตามแบบของ Likert (1932) นอกจากนี้ วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล (1) ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมเอง โดยใช้แบบสอบถามเพื่อสัมภาษณ์ประธาน รองประธาน เลขานุการ เภรียญกิจ คณะกรรมการ และสมาชิก (2) ผู้วิจัยและผู้ช่วยนักวิจัย สัมภาษณ์ประธาน รองประธาน เลขานุการ เภรียญกิจ คณะกรรมการ และสมาชิก ตามแบบสอบถามที่พัฒนาแล้ว โดยนัดพบเป็นรายกลุ่ม (3) ผู้วิจัยใช้การสังเกต ขั้นตอนการผลิตสินค้าและการดำเนินงาน และ (4) บันทึกภาพผลิตภัณฑ์ บันทึกเสียง โดยฉายวิดีโอภาพ เกี่ยวกับการผลิต การดำเนินงานอื่นๆ

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล (1) ศึกษากระบวนการจัดการกลุ่ม โดยการสัมภาษณ์ตามแบบสอบถาม กลุ่มละ 1-5 คน แล้วนำมาวิเคราะห์รวม 48 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน สมาชิก ต้นทุนคงที่ ต้นทุนผันแปร การสนับสนุนจากภาครัฐ การจัดการกลุ่ม การจัดการทุน การจัดการการผลิต การจัดการการตลาด ผลิตภัณฑ์ รายได้ กำไร และปัญหาหรือผลกระทบทางเชิงเศรษฐกิจ โดยวิเคราะห์ข้อมูลวิธีทางสถิติ คือ เชิงพรรณนา (descriptive analysis) ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งแสดงในรูปบทความวิเคราะห์ตารางแจกแจงความถี่ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (2) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการจัดการวิสาหกิจชุมชน โดยการสัมภาษณ์ กลุ่มละ 1-5 คน แล้วนำมาวิเคราะห์รวม จำนวน 432 กลุ่ม ได้แก่ การสนับสนุนจากภาครัฐ การเรียนรู้และพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อความยั่งยืน การฝึกอบรม ประสิทธิภาพการจัดการทุน ประสิทธิภาพการจัดการผลิต และ

ประสิทธิภาพการจัดการการตลาด โดยวิธีเชิงอนุมาน (inferential statistics) สถิติที่ใช้ทดสอบสมมุติฐาน การตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง (construct validity) ผู้วิจัยใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (exploratory factor analysis) (1) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis--CFA) และ (2) การวิเคราะห์โมเดลสมการเชิงโครงสร้าง (Structural Equation Modeling--SEM) เพื่อตรวจสอบโมเดลเชิงสาเหตุและผลของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

ผลการวิจัย

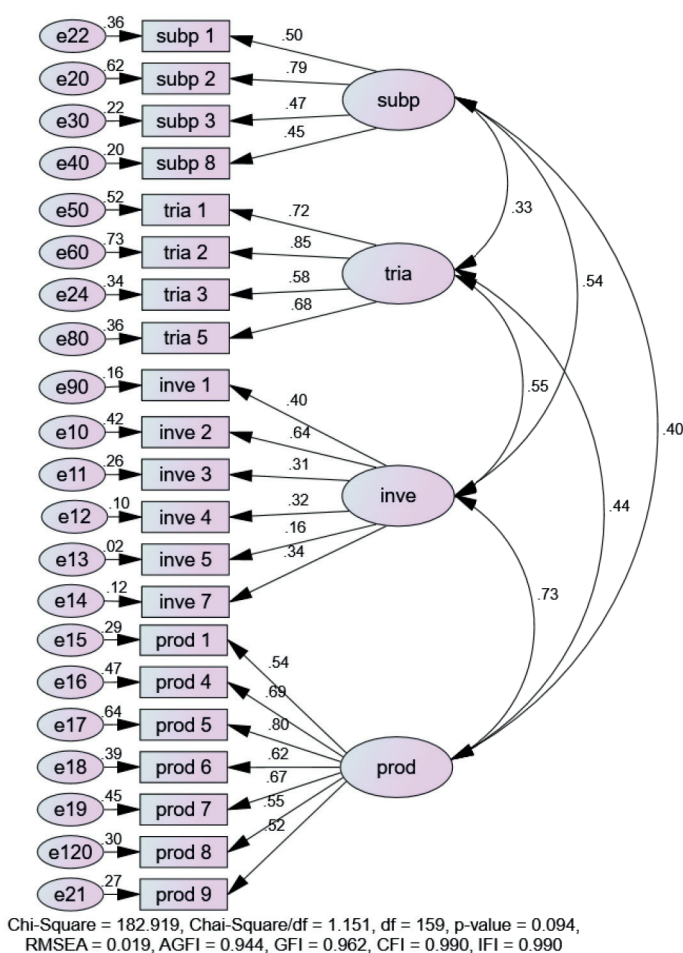
ผลการวิจัยข้อมูลทั่วไป พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 65.70 อายุระหว่าง 46-55 ปี คิดเป็นร้อยละ 42.59 การศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 42.00 อาชีพทำนา-ทำไร่ คิดเป็นร้อยละ 72.00 รายได้เฉลี่ย/ปี จำนวน 90,000-300,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 34.72 การดำรงตำแหน่งประธาน คิดเป็นร้อยละ 52.80 ระยะเวลาในการจัดตั้งตั้งแต่ 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 42.82 กลุ่มขนาดเล็กต่ำกว่า 100 คน คิดเป็นร้อยละ 92.13 ประสบการณ์การผลิต 11-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.79 ประเภทการผลิตอาหาร คิดเป็นร้อยละ 34.72 ลักษณะการดำเนินการ ผลผลิตและบริการ คิดเป็นร้อยละ 100 เงินลงทุน คือ ทุนเรือนหุ้นเฉลี่ย จำนวน 124,045.22 บาท ทุนคณะกรรมการเฉลี่ย จำนวน 899,643.15 บาท สนับสนุนองค์การบริหารส่วนตำบล เฉลี่ย จำนวน 80,317.83 บาท แหล่งเงินกู้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ เฉลี่ย จำนวน 1,401,900 บาท ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า การจัดตั้งครั้งแรก หน่วยงานรัฐให้การสนับสนุนสมาชิก เฉลี่ย จำนวน 65 คน เวลาการจัดตั้งเฉลี่ย จำนวน 9 ปี แหล่งเงินทุน คือ ทุนเรือนหุ้น วัตถุประสงค์ของชุมชน (ปุยคอก สมุนไพร ข้าว) ผลิตอาหารปลอดภัย

พืช เกษตรอินทรีย์ จัดโครงสร้างตามหน้าที่ มีประธาน รองประธาน เลขานุการ เหรัญญิก จ่ายยืมให้สมาชิกไปลงทุนก่อนคิดดอกเบี้ยร้อยละ 1 บาท/ปี จริงใจ ซื่อสัตย์ เคารพนับถือกัน เสียสละ ตรงต่อเวลา เชื่อถือ มีคุณธรรม โปร่งใส มีภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตย เลือกผู้นำมติที่ประชุม 1 คน 1 เสียง (1 man 1 vote) เป็นกลุ่มขนาดเล็กต่ำกว่า 100 คน ผลิตตามตาราง รวมพลังเตรียมงานก่อน 2 วัน สร้างเอกลักษณ์ เข้มแข็ง บันทึกบัญชีที่มีการจำหน่าย จัดทำการเงินเพื่อปันผลร้อยละ 5-30 ของมูลค่าหุ้น ประชุม 1-2 ครั้ง/ปี สะสมทุนเรือนหุ้นทุนทางสังคม บริจาคเงินทำบุญในงานศพ งานแต่งงาน บวช งานการกุศล ภัยธรรมชาติ ทุนทางกายภาพ ทุ้มเท แรงกาย แรงใจ ช่วยกิจกรรมของชุมชน ต้นทุนการผลิต 3 ปี 2559-2561 เฉลี่ย จำนวน 37,530,462.11 บาท การจัดการการผลิต มีการวางแผนโดยออกแบบร่วมมือระหว่างฝ่ายผลิตกับฝ่ายการตลาด คือ ผลิตตามสั่ง (order) ตามแบบ (spec) ที่ลูกค้าต้องการ บรรจุภัณฑ์ที่ขนส่งง่าย ลดต้นทุนการผลิต ขยายตลาดที่ราคาสูงที่จุดขาย ผลิตภัณฑ์ผ้าตกลราคาที่เหมาะสม การจัดการการตลาด ออกแบบสินค้าตามสมัยนิยม ตามลูกค้าสั่ง (order) ลดราคาลดลง ส่งสินค้าถึงบ้าน ช่วงฤดูฝนผักจำหน่ายตามข้อตกลง 1/กก./คน/วัน ลูกค้าซื้อเพิ่มร้อยละ 5-10 ลดปริมาณการจำหน่ายตามกระแสเศรษฐกิจขึ้น-ลง ราคาสินค้าเปลี่ยนไป ตามที่มีการส่งเสริม กำไรจากการขาย 3 ปี พ.ศ. 2559-2561 เฉลี่ย จำนวน 28,139,099.83 บาทปัญหาด้านการผลิต ต้นทุนการผลิตบางชนิดราคาสูง ผู้ผลิตขาดสภาพ สุขภาพไม่ดี ปุ๋ยคอกราคาสูง ภัยธรรมชาติ แมลงศัตรูพืชมีมาก ด้านการตลาด ค่าขนส่งสูง จำหน่ายไม่ค่อยได้ (ผ้าไหมแพรวาราคาสูง) ข้อเสนอแนะ ต้องการให้ขยายตลาดสู่ห้างสรรพสินค้า หาวีธีแปรรูปแบบที่แปลกใหม่ สนับสนุนต้นทุนการผลิต ต้องการเงินกู้ยืมดอกเบี้ยต่ำ ต้องการวิทยากรฝึกผลิตและแปรรูป

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2

1. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis--CFA) พบว่า หลังตัดตัวชี้วัดจากตัวแปรทั้ง 6 ตัวแปร แล้วนำมาจัดทำโมเดลรวม ตามสมมุติฐานไม่เหมาะสมและสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพิจารณาจาก ค่า p -value เท่ากับ 0.000 หลังปรับโมเดลโครงสร้างตามสมมุติฐานเหมาะสมและสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ อย่างมีนัยสำคัญทาง

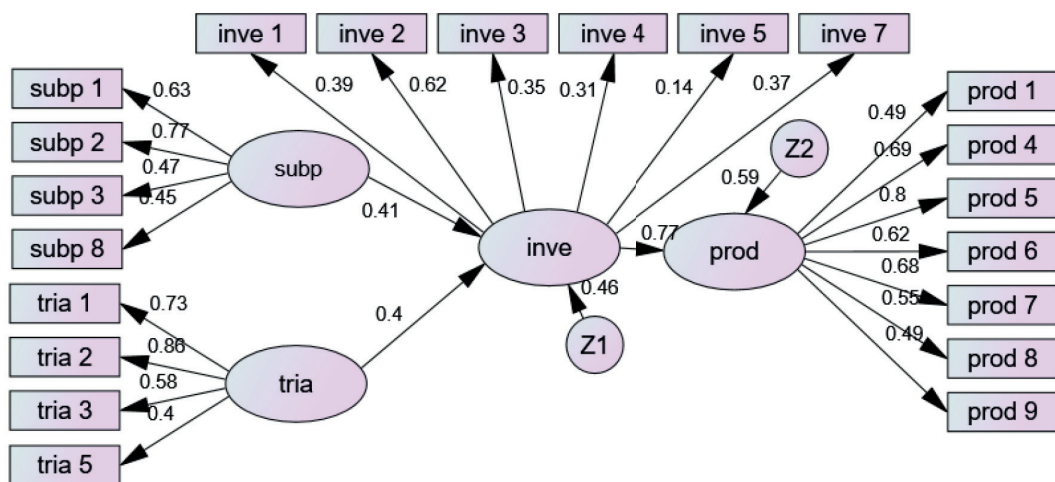
สถิติที่ระดับ .05 โดยพิจารณาจากค่า p -value เท่ากับ 0.094 และอิทธิพลทางตรงส่วนใหญ่ การสนับสนุนจากภาครัฐ (subp) มีนโยบายช่วยขยายตลาดเข้าสู่ชุมชน (subp 3) รัฐบาลแก้ปัญหาทางงบประมาณเพียงพอ (subp 8) นอกจากนี้ การฝึกอบรม (tra1 3) มีการประเมินผลหลังการฝึกอบรม (tra1 5) และประสิทธิภาพการจัดการทุน (inve) ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการการผลิต (prod) ดังแสดงในภาพ 2

ภาพ 2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันที่ปรับใหม่แสดงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการจัดการวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนของประเทศไทย

2. ผลการวิเคราะห์โดยใช้วิธีการวิเคราะห์สมการโครงสร้าง (SEM) หลังการตัดตัวแปรจากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) โดยผู้วิจัยจึงนำตัวแปรทั้ง 4 ตัวแปร มาสร้างโมเดลใหม่ พบว่า หลังการตัดตัวแปร ยังไม่เหมาะสมและสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยพิจารณาจาก (p -value เท่ากับ 0.000) ผู้วิจัยจึงต้องทำการปรับสมการโครงสร้างตามสมมุติฐานเพื่อให้สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยพิจารณาจากค่า (modification indices) ที่มากที่สุด ซึ่งพบผลการวิเคราะห์มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับข้อมูล

เชิงประจักษ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หลังปรับที่มีค่า (p -value เท่ากับ 0.140) และปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิภาพการจัดการวิสาหกิจชุมชน ส่วนใหญ่ การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างวิสาหกิจชุมชนแต่ละแห่ง (subp 2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อม ส่วนใหญ่มีนโยบายช่วยขยายตลาดเข้าสู่ชุมชน (subp 3) ตามลำดับ นำเสนอตามสมมุติฐานการวิจัยข้อ 1-3 พบว่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังแสดงในภาพ 3

Chi-Square = 178.333, Chai-Square/df = 1.122, df = 159, p -value = 0.140, RMSEA = 0.017, AGFI = 0.947, GFI = 0.964, CFI = 0.992, IFI = 0.992

ภาพ 3 ผลการวิเคราะห์สมการโครงสร้างที่ปรับใหม่แสดงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการจัดการวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนของประเทศไทย

ดัชนีตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดล

ค่าดัชนีในการพิจารณาความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ได้แก่ ค่าดัชนี χ^2 เท่ากับ 178.333 ค่า χ^2/df เท่ากับ 1.122 df เท่ากับ 159 p -value เท่ากับ 0.140 RMSEA เท่ากับ 0.017

AGFI เท่ากับ 0.947 GFI เท่ากับ 0.964 CFI เท่ากับ 0.992 IFI เท่ากับ 0.992 R^2 (inve) เท่ากับ 0.46, และค่า R^2 (prod) เท่ากับ 0.59 (Schumacker & Lomax, 2010, p. 76)

ตาราง 1

ค่าความผันแปรที่ถูกสกัดได้เฉลี่ยและความเที่ยงเชิงโครงสร้างของตัวแปรแฝง

ตัวแปร	องค์ประกอบภายใน	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ	ค่าความคลาดเคลื่อน	ค่าความผันแปรที่สกัดได้เฉลี่ย (AVE)	ค่าความเที่ยงเชิงโครงสร้าง (CR)
SUBP	SUBP 1	0.500	0.360	0.324	0.777
	SUBP 2	0.790	0.620		
	SUBP 3	0.470	0.220		
	SUBP 4	0.450	0.200		
TRIA	TRIA 1	0.720	0.520	0.510	0.804
	TRIA 2	0.850	0.730		
	TRIA 3	0.580	0.340		
	TRIA 5	0.680	0.360		
INVE	INVE 1	0.400	0.160	0.227	0.813
	INVE 2	0.640	0.420		
	INVE 3	0.310	0.260		
	INVE 4	0.320	0.100		
	INVE 5	0.160	0.020		
	INVE 7	0.340	0.120		
PROD	PROD 1	0.540	0.290	0.703	0.873
	PROD 4	0.690	0.470		
	PROD 5	0.800	0.640		
	PROD 6	0.620	0.390		
	PROD 7	0.670	0.450		
	PROD 8	0.550	0.300		
	PROD 9	0.520	0.270		

จากตาราง 1 พบว่า ค่าความผันแปรที่ถูกสกัดได้เฉลี่ย มีค่าระหว่าง 0.227-0.703 โดยตัวแปรที่มีค่ามากที่สุดคือ ตัวแปรประสิทธิภาพการผลิต มีค่าเท่ากับ 0.703 ส่วนตัวแปรที่มีค่าน้อยสุดคือ ตัวแปรประสิทธิภาพในการจัดการทุน มีค่าเท่ากับ 0.227 มีค่าค่อนข้างต่ำกว่า 0.5 ซึ่งเป็นค่าที่พอยอมรับได้ และค่าความเที่ยงเชิงโครงสร้าง โดยตัวแปรที่มีค่ามากที่สุดคือ ตัวแปรประสิทธิภาพการผลิต มีค่าเท่ากับ 0.873 ส่วนตัวแปรที่มีค่าน้อยสุดคือ ตัวแปรการสนับสนุนจากภาครัฐ มีค่า

เท่ากับ 0.777 เป็นค่าที่ผ่านเกณฑ์ มีค่าตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป (Hair et al., 2012)

การอภิปรายผล

การอภิปรายผลตามข้อค้นพบในการวิจัย พบว่า (1) จัดตั้งครั้งแรก โดยนักพัฒนาชุมชน มีทุนเรือนหุ้นเงินสนับสนุนจากรัฐ สร้างความร่วมมือกับเครือข่าย ซึ่งสอดคล้องกับกับงานวิจัยของ Barretta and Busco (2011, pp. 211-219) พบว่า ความร่วมมือระหว่าง

องค์การและนวัตกรรมจัดการระดับแนวหน้าการวิจัยหลายประเทศ จัดเครือข่ายภาครัฐให้เป็นทางการผสมผสานกันระหว่างองค์กร มีการกำกับดูแลและควบคุม และ Cankar et al. (2014, pp. 304-319) พบว่า ความร่วมมือข้ามพรมแดนที่เป็นปัจจัยที่สำคัญในการสร้างสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ (2) กระบวนการผลิตอาหารปลอดภัยผสมผสานกับธรรมชาติจำหน่ายสินค้าในงาน OTOP สร้างความร่วมมือในเครือข่าย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Romano and Vinelli (2001, pp. 446-460) พบว่า การจัดการโดยใช้มุมมองของห่วงโซ่อุปทานใช้ขั้นตอนเชิงกลยุทธ์ในการดำเนินการสำหรับบริษัทนิติบุคคลเครือข่าย และ Oricha and Olarinoye (2012, pp. 1-8) พบว่า บริหารจัดการนโยบายของรัฐบาล เศรษฐกิจ ธรรมชาติ สังคมหรือชุมชนประสิทธิภาพในการจัดการพลังงาน ทักษะของบุคลากร เทคโนโลยี และ ด้านความปลอดภัย (3) การจัดการกลุ่ม มีโครงสร้างตามหน้าที่ ช่วยเหลือชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Chiarakul (2014, pp. 177-191) (4) การจัดการทุน สะสมทุนเรือนหุ้น ของทุนภาคจากรัฐ สร้างทุนทางสังคม และทุนทางธรรมชาติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Bouma et al. (2008, pp. 155-166) พบว่า และการจัดการทุนทางสังคมมีผลต่อการจัดการทรัพยากรของชุมชน (5) ผลิตและแปรรูปใช้ต้นทุนคงที่และต้นทุนผันแปรในการผลิต ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีของ Boonchorm (2018, p. 22) พบว่า ต้นทุนคงที่ ต้นทุนผันแปร (6) ผลปัญหาด้านทุนการผลิตสูง ขาดเงินทุน ขาดเยาวชน ภัยธรรมชาติ ผ้าทอไม่ทันจำหน่าย ขาดพ่อแม่พันธุ์ ถูกกดราคา และขาดตลาดรองรับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Chiarakul (2014, pp. 177-191) พบว่า ปัญหาผลิตภัณฑ์ขาดการสร้างเครือข่ายธุรกิจ การบริหารจัดการ การตลาด การผลิต เงินทุน การรวมตัวของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เทคโนโลยี OTOP (7) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการกลุ่ม โดยรวมทั้งสี่ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77 \pm 1.42$)

และข้อเสนอแนะ ต้องการสนับสนุนเครื่องจักรอุปกรณ์เรือนโรง สนับสนุนเยาวชนสืบสานวัฒนธรรม วิสาหกิจสอนผลิตและแปรรูป ให้ประกันราคาในการผลิตและแปรรูป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Pitaksarn (2013, pp. 33-46) พบว่า การมีส่วนร่วมของสมาชิกมีความสำเร็จด้านการนำนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนไปปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก ข้อเสนอแนะ ควรกำหนดนโยบายส่งเสริม ความเข้มแข็งให้แก่วิสาหกิจชุมชน สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้นำและสมาชิก ส่งเสริมการสร้างเครือข่าย และควรสนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับชุมชน มีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล

การอภิปรายผลตามสมมติฐานในการวิจัย พบว่า ผลการวิเคราะห์สมการโครงสร้าง ตามสมมติฐานสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณา (หลังปรับ) p -value เท่ากับ 0.140 ที่มีอิทธิพลส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดการกลุ่มที่เหมาะสม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Punroob et al. (2021, pp. 520-535) พบว่า การสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการ การรับรู้คุณค่า ได้เปรียบการแข่งขัน ความพอดีระหว่างแบบจำลองที่สร้างขึ้นและข้อมูลเชิงประจักษ์ให้เหมาะสม คือค่า p -value เท่ากับ 0.339 ซึ่งสอดคล้องกับ Surangsirat et al. (2021, pp. 321-337) พบว่า ดัชนีทั้งหมดผ่านมาตรฐาน คือค่า p -value เท่ากับ 0.295 และ Lagkum (2020, pp.135-149) พบว่า มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เหมาะสม การสนับสนุนจากภาครัฐ การฝึกอบรม ผ่านประสิทธิภาพในการจัดการทุน ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดการการผลิต คือ ค่า p -value เท่ากับ 0.056

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านการผลิต ควรส่งเสริมการผลิต การบริการ การแปรรูป โดยการนำวิทยากรมาฝึกทักษะ วิธีการผลิต การแปรรูปผลผลิตให้มีทักษะมากขึ้นควรส่งเสริมการ

ผลิตให้หลากหลาย ควรหาวิธีป้องกันภัยธรรมชาติอาชีพร
เกษตรกร หาแหล่งเงินทุนเพื่อการผลิตที่มีดอกเบี่ยต่ำ

2. ด้านการตลาด ควรขยายตลาดในประเทศและ
ส่งออกต่างประเทศเพื่อให้เป็นเอกลักษณ์ การบรรจุ
ภัณฑ์ให้มีตราสินค้า (logo) การแปรรูป ผลผลิต
การเกษตร จำหน่ายได้ราคาต่ำ และมีจุดขายรวมกันที่
จุดเดียว พ่อค้าคนกลางกดราคา ควรประกันราคาสินค้า
เกษตร ควรช่วยบางกลุ่มจำหน่ายไม่ได้ และบางกลุ่ม

ผลิตไม่ทัน ควรสนับสนุนจำหน่ายทางอินเทอร์เน็ต และ
ช่วยสร้างเว็บไซต์

3. ด้านอื่นๆ จูงใจเยาวชนและคนอายุ 30-35 ปี
เป็นสมาชิก ผลิตสินค้าให้ทันตามลูกค้าสั่ง (order) ลด
ต้นทุนการผลิต และเปิดหลักสูตรการผลิต และบริการ
ในโรงเรียนของชุมชนต่างๆ เพื่อสืบสานวัฒนธรรม
ท้องถิ่น

References

- Apiprachayasakul, K. (2014). *Production management*. Focus Media and Publishing. [In Thai]
- Barretta, A., & Busco, C. (2011). Technologies of government in public sector's networks: In search of cooperation through management control innovations. *Management Accounting Research*, 22(4), 211-219.
- Boonchorm, S. (2018). *Analytical economics*. University Rajamangala Isan Technology Kalasin Campus, Faculty of Social Technology. [In Thai]
- Bouma, J., Bulte, E., & Van Soest, D. (2008). Trust and cooperation: Social capital and community resource management. *Journal of environmental economics and management*, 56(2), 155-166.
- Cankar, S.S., Seljak, J., & Petkovšek, V. (2014). Factors that influence cross-border cooperation between businesses in the Alps-Adriatic region. *Economic Research-Ekonomska Istraživanja*, 27(1), 304-319.
- Chiarakul, T. (2014). The problems and the adaptation of OTOP to AEC. *Executive Journal*, 34(1), 177-191. [In Thai]
- Community Organization Development Institute. (2016). *Handbook for supporting economic system development and community capital*. Author. [In Thai]
- Department of Agricultural Extension, Community Enterprise Promotion Division. (2021). *Community enterprise support*. Retrieved from <http://www.sceb.doae.go.th> [In Thai]
- Drucker, P. F. (2019) *The meaning of efficiency*. Retrieved from <https://www.se-ed.com/product-search> [In Thai]

- Electronic Transactions Development Agency. (2021). *Government roles in supporting e-commerce*. Retrieved from <https://www.eta.or.th/th/Useful Resource/Government-Support> [In Thai]
- Hair, J. F., Sarstedt, M., Pieper, T. M., & Ringle, C. M. (2012). The use of partial least squares structural equation modeling in strategic management research: a review of past practices and recommendations for future applications. *Long Range Planning*, 45(5-6), 320-340.
- Kaewchamnong, A. (2009). *Principles of management* (2nd ed.). Nam Silpa. [In Thai]
- Kanchanapibul, C. (2019). *Introduction to accounting*. Vocational Promotion Center. [In Thai]
- Kunthonbutr, C. (2013). *Principle of management organization and modern management*. Chulalongkorn University Press. [In Thai]
- Lagkum, N. (2020). Impact of learning orientation and sustainable product development through efficiency of capital management and marketing management of community enterprises in the Upper Northeastern Region. *Journal of Burapha Pisut College of Commerce*, 15(2), 135-149. [In Thai]
- Mahaphasuthanon, T. (2011). *Principles of management*. PNK & Sky. [In Thai]
- Maharatsakul, P. (2008). *Human resource management towards the future* (2nd ed.). Pim Tawan. [In Thai]
- Marketing Working Thailand. (2020). *The definition of production efficiency*. Author [In Thai]
- NocNoc-An Online Marketplace for Materials and Home Furnishings, Complete Installation. (2021). *Marketing efficiency*. Retrieved from <https://hmong.in.th/wiki/Marketing> [In Thai]
- Nunnally, J. C. (1978). *Psychometric theory*. McGraw-Hill.
- Office of the Secretary of the Community Enterprise Promotion Committee. (2005). *Meaning of community enterprise*. Retrieved from <https://smce.doae.go.th/smce1/index.php?result=5> [In Thai]
- Oricha, J. Y., & Olarinoye, G. A. (2012). Analysis of interrelated factors affecting efficiency and stability of power supply in Nigeria. *International Journal of Energy Engineering*, 2(1), 1-8.
- Pitaksarn, S. (2013). Factors affecting the success of the implementation of the enterprise promotion policy community implementation: A case study of Mueang Krabi district, Krabi province *Journal of Academic Resources*, 24(3), 33-46. [In Thai]
- Punroob, J., Duangjai, E., & Kanthiya, A. (2021). Casual factors influencing for competitive advantage of the product from community enterprise, Mueang District, Nan Province. *Ph.D. in Social Sciences Journal*, 11(2), 520-535. [In Thai]

- Rattanapiboon, A. (n.d.). *Group management does not cause anxiety*. Retrieved from <http://www.gotoknow.org/posts> [In Thai]
- Red Cyber Club. (2009). *OTOP path to OVOP, secret to success*. Retrieved from <http://redcyberkid.blogspot.com> [In Thai]
- Romano, P., & Vinelli, A. (2001). Quality management in a supply chain perspective: strategic and operative choices in a textile-apparel network. *International Journal of Operations & Production Management*, 21(4), 446-460.
- Schumacker, R. E., & Lomax, R. G. (2010). *A beginners guide to structural equation modeling*. Routledge
- Srimahaprom, W. (n.d.). *Introduction to marketing*. Retrieved from <https://sites.google.com/site/groupmarketingsites/chxng-thangkar-tlad-page1> [In Thai]
- Sudprasert, P. (n.d.). *Quality management in the organization*. Retrieved from <https://sites.google.com/site/rtech603xx/unit-6>. [In Thai]
- Sukmanee, P. (2018). *Principles of economics*. Rajamangala University of Technology Isaan Kalasin Campus, Faculty of Social Technology. [In Thai]
- Surangsirat, T., Krimjai, N., Deesukanan, C., & Kositkanin, Ch. (2021). Influence of causal factors on competitive advantage for One Tambon One Product (OTOP) manufacturer in Thailand. *Ph.D. in Social Sciences Journal*, 11(2), 321-337. [In Thai]
- Teerakul, N., Wiboonpong, A., & Sriboonchit, S. (2014). *Process self-reliance of agricultural communities towards OVOP and lessons for Thai OTOP*. Chiang Mai University. Retrieved from <http://www.mcc.cmu.ac.th/research/Presentations> [In Thai]
- Theppawan, P. (2012). *A-Z Modern human resource management tools*. V. Print (1991). [In Thai]
- Waiwanitkul, N., & Udomsri, N. (2011). *Business research methodology*. Chulalongkorn University Press. [In Thai]
- Wikipedia. (2009). *The meaning of capital*. Retrieved from <https://th.wikipedia.org/wiki/ทุน> [In Thai]